

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Problematika změny doručovací adresy osob ve výkonu trestu odnětí svobody

Tento článek se zaměřuje na doručování účastníkům, jež jsou fyzickými osobami, v civilním řízení. Konkrétně pak bude akcentována problematika doručování do věznice, a to zejména v situacích, kdy daný účastník nastoupí do výkonu trestu odnětí svobody až v průběhu civilního řízení.[1]

V obecné rovině není pochyb o tom, že osobě ve výkonu trestu odnětí svobody se písemnosti doručují v souladu s § 46b písm. c) zákona č. [99/1963](#) Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OSŘ“) a s § 19 vyhlášky ministerstva spravedlnosti České republiky č. [37/1992](#) Sb. prostřednictvím Vězeňské služby věznice, v níž daná osoba trest vykonává. Nastává však otázka, zda je soud ve všech případech povinen si doručovací adresu dle § 46b písm. c) OSŘ zjišťovat? Nebo jsou naopak účastníci řízení za určitých okolností sami povinni soud o svém nástupu do výkonu trestu odnětí svobody informovat?

Za situace, kdy je na začátku řízení potřeba zjistit doručovací adresu účastníka, soud postupuje v souladu s § 46a odst. 1 a § 46b OSŘ a doručuje tudíž na obecnou doručovací adresu (případně na tu adresu, na které lze účastníka zastihnout). Nejčastěji tak bude soud (u fyzických nepodnikajících osob, na něž se článek předně zaměřuje) doručovat na adresu, která je evidovaná jako adresa pro doručování nebo na adresu místa trvalého pobytu. Jestliže je účastník ve výkonu trestu odnětí svobody, soud by mu měl v souladu s § 46b písm. c) OSŘ písemnost doučit přímo do věznice, v níž trest vykonává. V tomto ohledu se právní úprava zdá být zcela jasná a srozumitelná.

Komplikace při interpretaci této právní úpravy však přináší situace, kdy soud nedoručuje na obecnou doručovací adresu, ale na adresu, o níž účastník požádá ve smyslu § 46a odst. 2 OSŘ.[2] Pojem žádosti účastníka je nutno vykládat spíše toliko extenzivně, postačuje jakékoli jednání účastníka, ze kterého je patrné, že si přeje, aby mu bylo doručováno na jinou než obecnou adresu. Jestliže účastník ve svém úkonu vůči soudu pouze označí jinou adresu, není zcela jistě zřejmé, zda si přeje (respektive zda soud žádá), aby mu na takovou adresu bylo i fakticky doručováno.

S ohledem na formulaci § 46b OSŘ [3] by bylo možno dojít k závěru, že již samotné uvedení adresy postačuje pro postup ve smyslu § 46a odst. 2 OSŘ. Nelze než doporučit, aby účastník svůj úkon vždy činil co nejsrozumitelnějším nebo aby požádal o vyznačení dané adresy do informačního systému. V takovém případě totiž nemohou ani na straně účastníka ani na straně soudu vznikat pochybnosti o tom, zda je řádně doručováno na správnou adresu.

Jestliže je obecná doručovací adresa na žádost účastníka skutečně změněna, účastník dle § 46a odst. 3 OSŘ odpovídá za jakékoli případné změny v doručovací adrese – tedy že by měl mimo jiné odpovídat i za to, zda soudu včas oznámí změnu doručovací adresy související s jeho nástupem do výkonu trestu odnětí svobody. Část odborné veřejnosti[4] uvádí, že skutečnost jako je nástup do výkonu trestu odnětí svobody, musí soud vždy (tedy bez ohledu na to, dle jaké ustanovení OSŘ je doručováno) zjišťovat z úřední pravomoci. K opačnému závěru se však přiklání judikatura Ústavního soudu, lze poukázat například na Usnesení Ústavního soudu, IV. ÚS 1759/18, ze dne 18. 9. 2018: „Z výše zmíněného je zřejmé, že krajský soud podnikl kroky k tomu, aby se stěžovatel mohl řádně a úplně k aplikaci § 150 o. s. ř. vyjádřit a poskytl mu k tomu procesní prostor. Naproti tomu

stěžovatel v této věci sám nevynaložil žádnou aktivitu a nesplnil povinnost nahlásit bez zbytečného odkladu změnu adresy (§ 46a odst. 3 o. s. ř.). Obecně platí, že každý adresát je odpovědný za existenci adresy pro doručování a ochranu vlastních zájmů, a je proto povinen si zajistit přijímání listin na adrese pro doručování bez ohledu na to, zda se na této adrese skutečně zdržuje nebo zda mu jinak mohou být na ní listiny odevzdávány (srov. judikáty ÚS IV. ÚS 38/11, NS 21 Cdo 2785/2014). To, že stěžovatel pobýval ve vězení, neznamená, že neměl možnost kontaktovat svého advokáta nebo soud a změnu svého pobytu oznámit.“

Ostatně i důvodová zpráva a související literatura k zákonu č. [7/2009](#) Sb., jímž byl OSŘ novelizován a byla změněna dotčená právní úprava doručování, hovoří o zakotvení vyšší odpovědnosti účastníka za řádné doručování.[\[5\]](#)

Závěrem lze shrnout, že je v nejlepším zájmu samotného účastníka, aby soud vždy srozumitelně informoval o své doručovací adrese a aby si zajistil, že mu budou veškeré písemnosti doručovány v souladu se zákonnou úpravou. Zejména pak tomu je v těch případech, kdy účastník do výkonu trestu odnětí svobody nastupuje až v průběhu soudního řízení a je tak zcela zřejmé, že o daném řízení (a s ním spojeném doručování) ví a musí si být zcela nevyhnutelně vědom toho, že v průběhu jeho výkonu trestu nebude na původní doručovací adresu úspěšně doručováno.

Mgr. Petr Sedlatý,
společník, jednatel, advokát

Advokátní kancelář Brož, Sedlatý s.r.o.

Atrium Flora
Budova A
Vinohradská 2828/151
130 00 Praha 3

Tel.: +420 246 028 028
Fax: +420 246 028 029
e-mail: info@broz-sedlaty.cz

[\[1\]](#) Pro vyloučení všech pochybností uvádíme, že se nebudeme blíže zabývat osobami ve vazbě.

[\[2\]](#) viz „Jestliže o to adresát požádá, soud doručuje na jinou adresu nebo elektronickou adresu, kterou mu sdělil, nevylučuje-li to zákon nebo povaha věci, zejména může-li to přispět k urychlení

řízení. Tato adresa je pro dané řízení adresou pro doručování.“

[3] „Neuvedl-li adresát ve svém podání nebo jiném úkonu učiněném vůči soudu adresu místa v České republice, na kterou mu mají nebo mohou být doručovány písemnosti“.

[4] Svoboda, K., Smolík, P., Levý, J., Doležilek, J. a kol. Občanský soudní řád. Komentář. 3. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023, § 46a: „Změny některých skutečností je ale povinen soud sledovat z úřední povinnosti, neboť jsou zjistitelné bez součinnosti adresáta a mohou mít přímý dopad na posouzení účinků doručení. Jde například o zpřístupnění oborově správné datové schránky adresáta v průběhu řízení, vzetí adresáta do vazby, do výkonu trestu či zabezpečovací detence apod. Totéž platí pro případné změny obecné adresy pro doručování (viz komentář k § 46b).“

[5] Nejvyšší soud, 32 Cdo 80/2012, 30. 5. 2012: „Pro úplnost Nejvyšší soud dodává, že právní úprava doručování písemností platná od novely občanského soudního řádu provedené zákonem č. 7/2009 Sb., s účinností od 1. července 2009, je úpravou přísnější než úprava předchozí a vychází ze zásady, že každý si má svá práva střežit sám. Adresát je odpovědný za existenci adresy pro doručování a ochrany vlastních zájmů a je též povinen zajistit přijímání písemností na této adrese bez ohledu na to, zda se zde zdržuje.“ a Svoboda, K., Smolík, P., Levý, J., Doležilek, J. a kol. Občanský soudní řád. Komentář. 3. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023, § 46a: „S účinností od 1. 7. 2009 byla významně posílena odpovědnost každého adresáta soudních písemností (a dalších dokumentů) za svou adresu pro doručování v listinné podobě prostřednictvím doručujících orgánů. Adresa pro doručování v listinné podobě se určuje podle § 46a a 46b. Nezáleží na tom, zda se adresát na této adrese trvale zdržuje, či nikoli (viz též § 50d odst. 2). Právní úprava zde vychází z premisy, že každý adresát má možnost tuto adresu (ve svém vlastním zájmu) ustanovit, a je proto plně odpovědný za to, že taková -adresa existuje a že je na ní schopen písemnosti přebírat či se s nimi jinak seznámit, popřípadě je srozuměn s tím, že se s nimi neseznámí, a tím se sám omezí v plnění procesních povinností a uplatnění procesních práv.“

Další články:

- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)